

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.II.37.151/2014/4.szám

A Kúria a Sz Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Sz I ügyvéd, által képviselt felperesnek a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa alperes ellen médiaszolgáltatási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Törvényszéken mint elsőfokú bíróságon 3.K.33.785/2011. számon indult és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság által 2013. november 13. napján meghozott 2.Kf.650.037/2013/4. számú ítélettel befejezett perben, a jogerős ítélet ellen az alperes által 18. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 2.Kf.650.037/2013/4. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezését nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét e körben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú és 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - további 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési illetéket, valamint 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes az 1044/2011.(VII.19.) számú határozatával megállapította, hogy a felperes az csatornáján 2011. május 12-én és 15-én sugárzott „” című műsorszámával megsértette a kiskorúak védelmére vonatkozó törvényi rendelkezéseket, valamint ennek a műsorszámnak 2011. május 12-én és 15-én tizenhárom alkalommal sugárzott műsorelőzeteseivel megsértette a műsorelőzetesek sugárzására vonatkozó törvényi rendelkezést, ezért a felperest e jogsértések miatt összesen 6.000.000 forint bírsággal sújtotta.

Megállapítást nyert, hogy a felperes a 2011. május 15-én sugárzott ugyanezen műsorszámmal megsértette továbbá az emberi méltóság védelmére vonatkozó törvényi rendelkezést, amely miatt a felperest 500.000 forint bírság megfizetésére kötelezte. A határozat - felülvizsgálati kérelemhez kapcsolódóan releváns - indokolása szerint a 2011. május 15-i adásban a szereplőknek egy hazugságvizsgálat során bizonyítaniuk kellett A iránt tanúsított érzéseik valódiságát. Az adásban a szereplők személyének tárgyiasításával, a női mivoltukban való megalázásával, az ál-hazugságvizsgálattal történő megtévesztéssel és a magánéletre vonatkozó kérdésekre adott válaszok közzétételével sérült a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 14.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezés, azaz a felperes az általa közzétett médiatartalomban nem tartotta tiszteletben az emberi méltóságot. Az alperes a kifogásolt tartalmat és jeleneteket a határozat 1. számú mellékletében részletezte.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt, amelyet az elsőfokú bíróság nem tartott megalapozottnak. Ítéletében kifejtette, hogy az alperes a tényállást tisztázta, indokolási kötelezettségének eleget tett, a vitatott műsorszám kifogásolt részleteit részletesen rögzítette határozatában, döntésének indokait jogszabályi rendelkezésekkel alátámasztottan részletezte. Az Smtv. 14.§ (1) bekezdése, és a médiaszolgáltatásokról és tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 9.§ (4)-(5) bekezdései megsértését az alperes helytállóan állapította meg. A bíróság szerint az alperes megalapozott, törvényes határozatot hozott, ezért a keresetet ítéletével elutasította.

A jogerős ítélet ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, amelyet a másodfokú bíróság részben, - az Smtv. 14.§ (1) bekezdése megsértését vitató részében - megalapozottnak talált, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, az alperes határozatát az emberi méltóság védelmére vonatkozó törvényi rendelkezés megsértésére irányuló rendelkezései tekintetében hatályon kívül helyezte, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság - a felülvizsgálati kérelemmel támadott részben az ítéleti indokolást ismertetve -, kifejtette, hogy a perbeli műsorszám résztvevői önként vállalkoztak a műsorban való részvételre, vállalva ezzel azt, hogy életük a nagy nyilvánosság számára követhetően zajlik. Az ál-hazugságvizsgálatban való részvételükkel alapvető emberi jogaik nem sérültek, mert a részvétel önkéntes volt, az eredmény kiértékelése nem volt nyilvános, így fel sem merülhetett, hogy a szereplőket esetleg rossz színben tüntessék fel. A műsorrészben elhangzott információk, a feltett kérdések és válaszok, mindezek tartalma és megjelenési módja együttesen sem voltak alkalmasak az emberi méltóság

csorbítására, az Smtv. 14.§ (1) bekezdése megsértésének megállapítására.

A jogerős ítélet ellen az alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben kérte annak részbeni - az alperesi határozatot részben hatályon kívül helyező rendelkezés tekintetében történő - hatályon kívül helyezését és a kereset e körben való elutasítását is. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság törvénysértően állapította meg az Smtv. 14.§ (1) bekezdése megsértésének hiányát, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy nem az egyéni jogi sérelem bekövetkezése miatt, nem a személyhez fűződő jogok sérelme kapcsán állapítottak meg jogsértést, hanem az emberi méltóság védelme érdekében léptek fel. Az ezzel kapcsolatos jogsértésről annak figyelembe vételével döntöttek, hogy a műsorszám témája, jellege, nézőpontja, üzenete alkalmas volt-e az emberi méltóság intézményének megsértésére. Nem mentesítő körülmény, hogy a szereplők önként vállaltak bizonyos szélsőséges vagy méltóságukat sértő jelenetekben való részvételt, mert a szereplők részéről a személyiségi jogokat sértő magatartáshoz való hozzájárulás eleve nem lehet korlátlan. Az ál-hazugságvizsgálat alkalmazása azt közvetítette, hogy az emberi személyiségnek nincsen integráns része, érinthetetlen tartománya. A műsorszám résztvevői a magánélet legbensőbb körének feltárására különböző feltételek (anyagi haszon, ismertség) ellenében vállalkoztak, így a műsorszám azt az üzenetet hordozza, hogy a magánszféra és az emberi méltóság nem sérthetetlen, anyagi érdekből nyilvánossá, bárki számára hozzáférhetővé tehető, konzumálható. A műsortartalom elérte a demokratikus nyilvánosság veszélyeztetésének azon szintjét, amely a közérdekű igényérvényesítést szükségessé tette.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Hangsúlyozta, hogy számára nem értelmezhető az a kijelentés, hogy „a műsortartalom elérte a demokratikus igényérvényesítés küszöbét”. Az alperes által alkalmazott általánosítás, nem lehet a jogszerű eljárás alapja, nem felel meg a kiszámítható és következetes joggyakorlatnak, a jogbiztonság követelményének. A műsorban részt vevő hölgyek motivációinak feltárása nem alkalmas olyan szintű sérelem okozására, amely indokolná az alperes fellépését. Álláspontja szerint nem megfogható, hogy az alperes miben látja az emberi méltóság intézménye megsértését. Számtalan más, hasonló jellegű műsor van, volt, amelyekben rendszeres műsorelem az ál-hazugságvizsgálat. Hangsúlyozta, hogy a válaszok kiértékelése nem történt meg nyilvánosan, a szereplők esetleges hazugsága sem derült ki, csak eldöntendő kérdéseket tettek fel, nem volt negatív visszajelzés, nem derült fény féltett magántitokra, így az ál-hazugságvizsgálatban való részvétel - ellentétben az alperes által hivatkozott más jogesettel - nem vezethetett az emberi méltóság sérelméhez. Állította, hogy a műsorban a romantika dominált.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272.§ (2) bekezdése és a 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül. A Kúria felülvizsgálati kérelem hiányában nem vizsgálta a kiskorúak védelmére és a műsorelőzetesek sugárzására vonatkozó törvényi rendelkezések megsértésével kapcsolatos ítéleti döntés jogszerűségét.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a tényállást tisztázta, a releváns és a szükséges körben a tényeket feltárta, határozatában rögzítette, a döntését megfelelően, jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztotta, részletesen indokolta. A perben a megállapított tényállásból a jogsértés elkövetésére vonatkozó következtetés helyénvalósága volt vitás.

A Kúria a DVD lemezen rögzített, kifogásolt műsorszámot megtekintette, értékelte az alperesi határozatban felsorakoztatott érveket, indokokat, a határozat 1. számú mellékletében részletesen felsorolt, kifogásolt tartalmakat, jeleneteket, továbbá összevetve azokat a felperes érvelésével, a másodfokú ítélet indokolásával és arra a következtetésre jutott, hogy az alperes megalapozott döntést hozott az Smtv. 14.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértéséről. Hangsúlyozza a Kúria, hogy a jogsértés megállapítása nem az egyéni jogi sérelmeken, a személyiségi jogi sérelmeken alapult, ezért tévedett a másodfokú bíróság, amikor az emberi méltóság megsértése körében – azt szűkítően értelmezve – csak a személyiségi jogsértések megvalósulását vizsgálta. Az emberi méltóság tisztelete, az emberi jogok megsértésének tilalma – az Alkotmánybíróság 165/2011. (XII.20.) AB határozata értelmében – az Smtv. által szabályozott és minden médiatartalom-szolgáltatóra kiterjedő előírás. Az Smtv. felhatalmazást ad a hatóságnak az emberi jogok, illetve az emberi méltóság megsértése miatti fellépésre, az emberi méltóságot sértő tartalmak miatt eljárás indítására. Kifejtette az Alkotmánybíróság, hogy az emberi jogok védelmére indított eljárásokban a médiahatóság nem személyhez fűződő jogokról dönt, hanem annak megállapítására jogosult, hogy az egyes műsorok témája, jellege, nézőpontja nem sérti-e az emberi jogokban megjelenő értékeket. Az audiovizuális média – hatásánál fogva – akár egy műsorszámmal is, lényegesen nagyobb rombolást tud végezni az emberi jogok, különösen az emberi méltóság tiszteletének kultúrájában. A hatósági eljárás a közönségre gyakorolt különösen erős befolyásra tekintettel szükséges és arányos beavatkozás.

Az emberi méltóság tiszteletének megsértését jelenti az olyan műsortartalom, amely az emberi jogokat sérti, a személyt nem önbecsülésének, az emberi érintkezési formák követelményeinek megfelelő elbánásban részesíti, különösen, ha emberi mivoltában megalázzák, vagy hátrányos helyzetbe hozzák. Amennyiben egy nőt női mivoltában megaláznak, A szexuális igényei kielégítésére rendelkezésre álló szexuális tárgynak minősítenek, az ismerkedés kapcsán lealacsonyító módon említik, hazugságvizsgálatban való részvétellel a belső motivációi, A való szexuális viszonyulása feltárására kényszerítik és a válaszok nyilvánosságra hozatalával a társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolják, azzal az emberi méltóság megsértését valósítják meg. Ezen nem változtat az a körülmény sem, ha a szereplő tudja vagy tudhatja, hogy ál-hazugságvizsgálatban vesz részt, mert a részvétel ugyanazzal a következménnyel jár valós és nem valós hazugságvizsgálat esetében is. A műsorban való önkéntes részvétel nem járhat azzal, hogy a médiaszolgáltató a női szereplőket tárgyként kezeli, megalázó, kiszolgáltatott helyzetbe kényszeríti, ugyanis az önkéntes részvétel nem jelent lemondást az emberi méltóságról és nem teremt a médiaszolgáltatónak korlátlan rendelkezést a szereplő és annak élete, jogai felett.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az Smtv. 14.§ (1) bekezdése megsértésének hiányát tévesen állapította meg és az alperes határozatát ezért jogsértően tekintette e körben megalapozatlannak, törvénytörően döntött az elsőfokú ítélet e részben történő megváltoztatásával az alperesi határozat részbeni hatályon kívül helyezéséről.

A Kúria ezért a jogerős ítéletet - annak felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintve -, a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a Pp. 253.§ (2) bekezdése értelmében az elsőfokú ítéletet e körben helybenhagyta.

A perveztes felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képvisellel felmerült másodfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, továbbá a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése szerint köteles a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt további fellebbezési illeték, valamint a felülvizsgálati illeték viselésére. Az illetékek mértékét a Kúria 500.000 forint pertárgyérték alapulvételével az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvénynek - a jogorvoslati kérelmek benyújtásakor hatályos - 39.§ (1) bekezdése, 46.§ (1) bekezdése és 50.§ (1) bekezdése alapján határozta meg.

Budapest, 2014. május 14.

*Dr. Buzinkay Zoltán sk. a tanács elnöke,
Gizella sk. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika sk. bíró*

Dr. Márton

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő